

Škodí vláda lidem i sobě stropy na energie?

Elektrina i plyn jsou na trhu stále levnější

- CZ24 News | 20. ledna 2023

ČESKO: Už delší dobu trvá zvláštní stav, kdy jsou ceny elektřiny i plynu na trhu nižší než vládou stanovené cenové stropy. Odběratelé z toho ale už těžit nemohou, vláda pro většinu z nich praxi spotových tarifů vzhledem k možnému hazardování zakázala. Nabízí se otázka, jak se vláda v případě, že příznivá situace na trzích vydrží, zachová, a zda budou stropy na stejně vysoké úrovni platit opravdu po celý rok. Domácnosti si totiž kvůli tomu mohou zbytečně připlácet. Podle informací deníku Echo24 není vyloučeno, že kabinet Petra Fialy do nastavení regulovaných cen ještě zasáhne.

Vládní stropy jsou u elektřiny nastaveny na 5000 korun za MWh bez DPH, tedy zhruba na 200 eur. U plynu je to pak 2500 korun za MWh, tedy zhruba 100 eur. Se započtením DPH je strop u elektřiny na 6000 korunách, tedy 240 eur za MWh, plyn pak za 3000 korun, tedy 120 eur za MWh. Ti, kdo mají smlouvu na dobu neurčitou a platili nižší cenu, než je ta stropovaná, zvýší se jim nyní na její úroveň.

Ceny na trhu se přitom nyní pohybují na výrazně nižších hodnotách. Elektrina se na denním trhu prodává za ceny pod 140 eur za MWh, dokonce i kontrakt na příští rok se nyní prodává za zhruba 170 eur za MWh. Plyn se na spotu prodává za 60 eur za MWh, v posledních dnech dokonce cena padala i pod 60 eur.

Cenové stropy vycházejí z nařízení vlády, pokud by tedy mělo dojít k jejich jakékoliv úpravě, musela by o tom vláda znovu rozhodnout. Zastropovanými cenami Fialova vláda především dala najevo, že se snaží lidi ochránit před potenciálně neúnosně vysokými cenami elektřiny a plynu, mají poskytovat jistotu, že v případě růstu cen nezaplatí víc. Ztrácí ale svůj smysl, pokud by na nich měli prodávát jak odběratelé, tak vláda vzhledem k vyplácení kompenzací dodavatelům.

„Tak to zatím vypadá, že se stropy na cenu elektřiny a plynu se nejvíce nachytala česká vláda. Zákaz spotových cen pro spotřebitele tak může držet zbytečně vysokou cenu elektřiny i plynu po celý rok 2023. Při dalším pozitivním vývoji cen energií se to může lehce obrátit proti ní,“ uvedl k tomu například energetický analytik a investor Michal Šnobl.

Politické závody o to, jak nejméně prodělat

Podle informací deníku Echo24 resort průmyslu a obchodu Jozefa Síkely nevylučuje, že by se výše cenových stropů mohla změnit. Debata se tedy povede, i když zatím ještě není na programu dne. Zatím převládá názor, že zastropované ceny mají představovat pro domácnosti jistotu, že po nich dodavatelé v případě opětovného velkého nárůstu cen na trhu nebudou požadovat neúnosné částky. Zastropování a utrácení desítek až stovek miliard za kompenzace za každou cenu ale není řešení.

Vláda uvalila cenové stropy i na výrobce energií, ty se liší podle typu zdroje. Stejně tak se na unijní úrovni rozhodlo o zastropování tržních příjmů pro výrobce elektřiny, kam spadají jaderné a hnědouhelné elektrárny a většina obnovitelných zdrojů, na částce 180 eur za MWh. Příjmy nad tímto stropem mají jít do členských států na pomoc spotřebitelům. Spotová cena elektřiny nyní nedosahuje skoro ani 140 eur za MWh, nacházíme se tedy dokonce pod unijním stropem.

Celý systém zastropování cen elektřiny a plynu, mechanismus kompenzací obchodníků a s tím související povinné odvody pro výrobce a mimořádné zdanění, tzv. windfall tax, je silně

propletený a jakákoliv změna ho nabourá. Vláda totiž počítá s tím, že z mimořádných zisků vybere určitou částku, která poputuje na kompenzace. Debata o úpravě cenových stropů pro odběratele proto bude velmi složitá a je více než pravděpodobné, že převládne názor nechat vše, jak je. V opačném případě by začaly opět politické závody o to, jak nejvýhodněji stropy nastavit tak, aby na tom všichni prodělali co nejméně.

Vláda nařízením od nového roku zakázala přechod na spotové ceníky pro velkou část odběratelů bez vhodných typů elektroměrů, tedy takových, které jsou vybavené průběhovým měřením elektřiny nebo plynu. Především domácnosti tedy už nemohou spotových cen využít, jakkoliv jsou označovány za potenciálně nebezpečný produkt, vzhledem k tomu, že ceny na denním trhu mohou být opět velmi volatilní a stoupat do velmi vysokých hodnot.

V reakci na pokles cen na trhu přicházejí někteří dodavatelé s nabídkami tarifů s cenami pod vládními stropy. A to i když se jedná o ceny jen o pár set korun nižší. Z velkých dodavatelů levnější tarif nabízí E.ON. Elektřinu v nejběžnější sazbě D02d prodává za 4746 korun bez DPH za MWh, tedy zhruba o 300 korun pod cenovým stropem. Plyn pak za 2499 korun bez DPH za MWh, což je jen o korunu méně než stropovaná cena. O něco levnější energie mohou dodavatelé nabídnout v případě, že nakoupili dopředu elektřinu či plyn ještě za nižší cenu.

Jedná se však o tříletou fixaci, kratší dobu E.ON nenabízí. Znamená to tedy, že lidé se upíší platit stejnou cenu po tři roky. V případě, že by ceny elektřiny a plynu dále klesaly, což se očekává, se fixace na tři roky určitě nevyplatí.

[ZDROJ](#)